

LATVIJAS
REPUBLIKAS
FINANŠU
MINISTRIJA

PUBLISKO IEPIRKUMU DIREKTĪVAS INTEREŠU KONFLIKTI IZSLĒGŠANAS IEMESLI CENTRĀLĀ IZSLĒGŠANAS DATUBĀZE

Artis Lapiņš (FM TAD)
08.11.2012.

«KLASISKAIS» UN SABIEDRISKO PAKALPOJUMU SEKTORS

Esošās ES direktīvas

Direktīvas 2004/17/EK, 2004/18/EK:

- **neietver** interešu konflikta definīciju
- **neietver** regulējumu par piegādātāju izslēgšanu dēļ iepriekšējos projekta posmos iegūtām priekšrocībām
- **neietver** regulējumu CED izmantošanai
- **paredz obligātu** piegādātāju izslēgšanu, ja tie ar galīgu nolēmumu atzīti par vainīgiem krāpšanā, korupcijā, līdzdalībā noziedzīgā organizācijā, vai citādu pretlikumīgu darbību veikšanā, kas kaitē ES finanšu interesēm. Pārējie izslēgšanas iemesli – fakultatīvi.

Nacionālie normatīvie akti [1]

PIL, SPSIL:

- **PIL ietver** interešu konflikta definīciju attiecībā uz iepirkuma komisijas locekļiem; **SPSIL – neietver**
- atbilstoši EST spriedumam apvienotajās lietās C-21/03 un C-34/03 **ietver** regulējumu par piegādātāju izslēgšanu dēļ iepriekšējos projekta posmos iegūtām priekšrocībām*
- **paredz** virkni kandidātu un pretendnetu izslēgšanas iemeslu**

Nacionālie normatīvie akti [2]

PIL interešu konflikta definīcija (23.p. 1.d.):

Iepirkuma komisijas locekļi un eksperti nedrīkst pārstāvēt kandidāta vai pretendenta intereses, kā arī nedrīkst būt saistīti ar kandidātu vai pretendentu. Šīs daļas izpratnē komisijas loceklis un eksperts ir saistīts ar kandidātu vai pretendentu, ja viņš ir:

- 1) juridiskās personas — kandidāta, pretendenta vai apakšuzņēmēja — pašreizējais vai bijušais darbinieks, amatpersona, dalībnieks, akcionārs vai biedrs un ja šī saistība ar juridisko personu izbeigusies pēdējo 24 mēnešu laikā;
- 2) juridiskās personas — kandidāta, pretendenta vai apakšuzņēmēja — akcionāra, kuram pieder vismaz 10 procenti akciju, dalībnieka vai amatpersonas tēvs, māte, vecāmāte, vecaistēvs, bērns, mazbērns, adoptētais, adoptētājs, brālis, māsa, pusbrālis, pusbāsa, laulātais (turpmāk — radnieks);
- 3) fiziskās personas — kandidāta, pretendenta vai apakšuzņēmēja — radnieks.

Nacionālie normatīvie akti [2]

Aizliegums izmantot nepamatotas priekšrocības:
(PIL 11.p. 4.d.):

Ja piegādātājs, tā darbinieks vai piegādātāja piedāvājumā norādītā persona ir piedalījies kādā no iepriekšējiem attiecīgā iepirkuma projekta posmiem vai iepirkuma procedūras dokumentu izstrādāšanā, piegādātājs nav tiesīgs piedalīties nākamajos tā paša projekta posmos vai attiecīgajā iepirkuma procedūrā, ja minētie apstākļi šim piegādātājam dod priekšrocības šajā iepirkuma procedūrā, tādējādi ierobežojot konkurenci. Ar iepirkuma projekta posmiem saprot vairākus secīgi veiktus iepirkumus, kuri nodrošina vienota galarezultāta sasniegšanu.

Nacionālie normatīvie akti [3]

PIL paredzētie izslēgšanas iemesli (SPSIL - nianses):

- noteiktu noziedzīgu nodarījumu izdarīšana;
- darbinieku nodarbināšana bez rakstveida darba līguma;
- konkurences tiesību pārkāpumi (v / h kartelvienošanās);
- maksātnespēja / saimnieciskās darbības apturēšana;
- nodokļu parādi, kas pārsniedz 100 Ls;
- nepatiesas informācijas sniegšana.

Pārbaude attiecas arī uz apakšuzņēmējiem, kas izpilda 20% vai vairāk no līguma, personālsabiedrības biedriem un personām, uz kuru kvalifikāciju balstās.

Jauno direktīvu projekti [1]

- Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par publisko iepirkumu
- Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs
 - Sākotnējās redakcijas pieejamas:
http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/modernising_rules/reform_proposals_en.htm

Jauno direktīvu projekti [2]

Interesešu konflikta regulējums publisko iepirkumu direktīvas projekta 21.pantā:

- *The concept of conflicts of interest shall at least cover any situation where staff members of the contracting authority or of a procurement service provider acting on behalf of the contracting authority who are involved in the conduct of the procurement procedure or may influence the outcome of that procedure have, directly or indirectly, a financial, economic or other personal interest which might be perceived to compromise their impartiality and independence in the context of the procurement procedure.*

Jauno direktīvu projekti [3]

Publisko iepirkumu direktīvas projekta 55.pantā paredzēta obligāti īstenojama piegādātāju izslēgšana no dalības iepirkumos dēļ:

- līdzdalības noziedzīgā organizācijā, koruptīvu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, ES finanšu interešu apdraudējuma, terorisma, t.sk. tā finansēšanas, naudas atmazgāšanas
- saistību nodokļu nomaksas jomā

Iespēja paredzēt izslēgt dēļ: sociālo un darba tiesību pārkāpumiem, maksātnespējas, būtiskiem profesionālās darbības pārkāpumiem; pamatotām aizdomām par konkurences pārkāpumiem; līgumu noteikumu nepildīšanas; informācijas nesniegšanu; lēmumu ietekmēšanu.

Izslēgšanas noteikumu piemērošanas problēmas

- Koruptīvi nodarījumi / interešu konflikti – latentī
- Pasūtītāji informāciju izslēgšanas gadījumu pārbaudei nevar iegūt paši (tehniski un juridiski šķēršļi v. administratīvais slogs)
- Saeimas uzdevums (PIL pārejas not. 39.pkt.) – izslēgšanas noteikumu pārbaudei nepieciešamajai informācijai jābūt publiskās datubāzēs / pasūtītājam tiešsaistē pieejamās informācijas sistēmās līdz 2014.gada 1.janvārim
- MK 4.09.2012. uzdevis VARAM (VRAA) izveidot atbilstošu e-iegādājumu infrastruktūru (01.01.2014. / 01.01.2016.)

«PASŪTĪTĀJU FINANSĒTIE PROJEKTI»

Esošās ES regulas

Finanšu regula (1605/2002) un Ieviešanas regula (2342/2002):

- **ietver** interešu konflikta regulējumu
- **paredz** CED izmantošanu*

Izslēgšanas noteikumi

Finansējuma saņēmēji, kas nav direktīvas 2004/17/EK un direktīvas 2004/18/EK, nepiemēro FR 93., 94. un 96.pantā noteiktos izslēgšanas noteikumus, bet nodrošina, ka konkrētajā situācijā nav interešu konflikta un tiek izvēlēts ekonomiski izdevīgākais piedāvājums (FR 120.p. 1.pkt., IR 184.p.)

Finanšu regula

Interesešu konflikta definīcija (FR 52.p. 2.pkt.)

- Interesešu konflikts ir tad, ja šāda finanšu dalībnieka vai citas personas, kā minēts 1. punktā, pienākumu neatkarīgu un objektīvu pildīšanu negatīvi ietekmē iemesli, kas saistīti ar ģimeni, jūtu dzīvi (*angļu val. - emotional life*), politisko piederību vai valstspiederību, mantiskajām vai kādām citām interesēm, kas attiecīgajai personai ir kopējas ar labuma saņēmēju.

Nacionālie normatīvie akti

- MK 5.02.2008. noteikumi Nr.65 „Noteikumi par iepirkuma procedūru un tās piemērošanas kārtību pasūtītāja finansētiem projektiem”:
 - **ietver daļēju** interešu konflikta regulējumu
 - **neietver** regulējumu par piegādātāju izslēgšanu dēļ iepriekšējos projekta posmos iegūtām priekšrocībām
 - **neietver** kandidātu un pretendentu izslēgšanas noteikumus

CENTRĀLĀ IZSLĒGŠANAS DATUBĀZE

Juridiskais pamats

- FR 95.panta 1.pkt.:
 - Komisija izveido un uztur centrālu datubāzi, ievērojot Kopienas noteikumus par personas datu aizsardzību. Datubāzē ir ziņas par kandidātiem un pretendentiem, uz kuriem attiecas kāds no 93., 94. pantā, 96. panta 1. punkta b) apakšpunktā un 2. punkta a) apakšpunktā minētajiem gadījumiem. Datubāze ir kopēja 185. pantā minētajām iestādēm, izpildaģentūrām un struktūrām
- CED Regula 1302/2008

Centrālā izslēgšanas datubāze

- **Izveidošanas juridiskais pamats: FR 95.pants.**
- **Iekļaujama informācija par:**
 - maksātnespēju, likvidāciju, profesionāliem pārkāpumiem, nodokļu nemaksāšanu, krāpšanu, korupciju, dalību noziedzīgā organizācijā, ES finanšu interešu apdraudējumu (FR 93.p. = Direktīvas 2004/18/EK 45.p.)
 - atrašanos interešu konflikta situācijā, nepatiesas informācijas sniegšanu (FR 94.p.)
 - piegādātājiem, kas būtiski pārkāpuši noslēgto līgumu noteikumus (FR 96.p. 1.(b) pkt.)

Centrālā izslēgšanas datubāze

- **Izmantošanas pienākums**

- ES budžeta ieviešanā iesaistītajām institūcijām (t.sk. DV institūcijām) ir pienākums paziņot kredītrīkotājam informāciju par gadījumiem, kad piegādātājs ar galīgu nolēmumu atzīts par vainīgu krāpšanā, korupcijā, dalībā noziedzīgā organizācijā vai cita veida ES finanšu interešu apdraudējumā. Kredītrīkotājs ziņo grāmatvedim, kurš informāciju ievada CED
- Nav tieša pienākuma izmantot CED, bet var to darīt «uz savu risku»

Centrālā izslēgšanas datubāze

- **Izmantošanas problēmas:**

- Lai iekļautu CED, informācija vispirms jāiegūst
- PIL un SPSIL neparedz pienākumu pasūtītājam iegūt ticamu informāciju par CED paziņojamiem izslēgšanas gadījumiem. AUDJIL paredz, bet nav piemērošanas prakses
- Atbilstoši FR 95.panta 2.punktam DV institūcijas CED esošo informāciju var ņemt vērā «uz pašu risku».

Paldies par uzmanību

Artis Lapiņš

Finanšu ministrijas

Tiesību aktu departaments

e-pasts: Artis.Lapins@fm.gov.lv

tālrunis: 67095640